

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot verlening van financiële noodhulp aan de landbouwsectoren die worden getroffen door specifieke problemen die een impact hebben op de economische levensvatbaarheid van landbouwproducenten
 - Principiële goedkeuring

Samenvatting

Door de COVID-19 pandemie, de gevolgen ervan voor de voedselketen en de stijging van de kostprijs van energie en landbouwproductiemiddelen sinds het najaar van 2021 staat de landbouwsector onder druk. Bovendien heeft de Russische agressie tegenover Oekraïne gezorgd voor een bijkomende toename van energie -en meststoffenkosten. Om de gevolgen van deze marktverstoringen te mitigeren wordt financiële noodhulp toegekend aan landbouwers.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Landbouw
Beleidsveld: landbouw

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het als bijlage 1 toegevoegd voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2023/399 van 5 oktober 2023.

Het voorontwerp van besluit heeft geen strategisch belang.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Door de COVID-19 pandemie, de gevolgen ervan voor de voedselketen en de stijging van de kostprijs van energie en landbouwproductiemiddelen sinds het najaar van 2021 staat de landbouwsector onder druk. Bovendien heeft de Russische agressie tegenover Oekraïne gezorgd voor een bijkomende toename van energie -en meststoffenkosten.

Op 26 juni stelde de Europese Commissie voor om extra EU-financiering vrij te maken voor EU-landbouwers die te lijden hebben onder de aanhoudend hoge inputkosten en diverse markt- en handelsgerelateerde problemen.

Deze handelsverstoringen bedreigen immers het marktevenwicht op de interne markt, in het bijzonder op het vlak van agrovoedingsproducten, wat de Europese Commissie er toe aanzette om 330 miljoen euro financiële noodhulp voor landbouwers te mobiliseren.

Enkel actieve landbouwers die een of meer van de volgende activiteiten verrichten komen voor deze steun in aanmerking: appelteilers, producenten van geitenmelk en van biologische dieren.

Het bijgevoegde voorontwerp betreft de uitvoering van de financiële noodhulp in het Vlaams Gewest en beoogt de door deze crisis ontstane marktverstoringen te mitigeren.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELLEN

Artikel 1 stelt dat het ontwerp voorziet in de uitvoering van gedelegeerde verordening (EU) 2023/1465.

Artikel 2 behoeft geen commentaar.

Artikel 3 legt het totale budget voor deze maatregel vast. Alsook de verdeling ervan over de verschillende doelgroepen.

Artikel 4 bepaalt de productiesectoren die in aanmerking kunnen komen voor de financiële noodhulp.

Artikel 5 bepaalt de algemene voorwaarden waar landbouwers aan moeten voldoen om aanspraak te maken op de financiële noodhulp.

Artikel 6 bepaalt de voorwaarden waaraan de appelteilers moeten voldoen om aanspraak te maken op de financiële noodhulp.

Artikel 7 stelt dat het Agentschap Landbouw en Visserij (hierna de bevoegde entiteit) onderzoekt wie aan de voorwaarden voldoet en aan wie dus steun toegekend wordt. Op deze wijze is het mogelijk steun toe te kennen zonder aanvraagprocedure, en dus de administratieve lasten voor de landbouwers tot het minimum te beperken. Dit artikel bepaalt tevens de berekeningswijze waarop de steun over de appelteilers verdeeld zal worden.

Artikel 8 bepaalt de voorwaarden waaraan de producenten van geitenmelk en de producenten actief in de biologische dierlijke sector moeten voldoen om aanspraak te maken op de financiële noodhulp.

Artikel 9 stelt dat de bevoegde entiteit onderzoekt wie aan de voorwaarden voldoet en aan wie dus

steun toegekend wordt. Op deze wijze is het mogelijk steun toe te kennen zonder aanvraagprocedure, en dus de administratieve lasten voor de landbouwers tot het minimum te beperken.

Artikel 10 bepaalt dat de bevoegde entiteit het bedrag van de steun bepaalt. Dit artikel bepaalt tevens de berekeningswijze waarop de steun over de producenten verdeeld zal worden.

Artikel 11 bepaalt dat de steun uitbetaald moet worden voor 31 januari 2024. Deze uiterste datum is nodig voor de aanwending van het Europese budget.

Artikel 12 bepaalt dat de bevoegde entiteit de steun terugvordert als ze vaststelt dat de begunstigde niet voldoet aan de voorwaarden van het ontwerpbesluit.

Artikel 13 behoeft geen commentaar.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De wettelijke basis is de uitvoeringsverordening (EU) 2023/1465 van de Commissie van 14 juli 2023 tot verlening van financiële noodhulp aan de landbouwsectoren die worden getroffen door specifieke problemen die een impact op de economische levensvatbaarheid van landbouwproducenten hebben die is gepubliceerd in het Europees Publicatieblad van 17 juli 2023.

De Europese Commissie kende België 3.912.118 euro toe ter financiering van de financiële noodhulp. Op de PW-IMO van 21 september 2023 werd afgesproken dat het Vlaamse Gewest daarvan 1 812 484 euro kan aanwenden. De verdeling van de middelen tussen het Vlaamse gewest en Wallonië is gebaseerd op de intra-Belgische verdeelsleutel voor directe GLB-steun (VL 46.33 %, WAL 53.67%).

De verordening laat de lidstaten toe om bijkomend nationale steun toe te kennen tot een maximum van 200% van het toegekende bedrag. Van deze optie wordt geen gebruik gemaakt. Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap, aangezien de financiering volledig met Europese middelen gebeurt.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën van 26 oktober 2023 gaat als bijlage 2 en stelt dat het ontwerp geen weerslag heeft op de Vlaamse begroting en met toepassing van artikel 31 §2, 2° BVCO van 17 mei 2019 geen begrotingsakkoord vereist is.

De Inspectie van Financiën formuleert twijfels inzake de proportionaliteit bij het gebruik van deze vermenigvuldigingsfactoren. Een beperkt verschil in aantal grootvee-eenheden kan leiden tot een groot verschil in steunbedrag, door het hanteren van de vooropgestelde vermenigvuldigingsfactoren. Een bedrijf met tien grootvee-eenheden zou bijvoorbeeld, vergeleken met een bedrijf met negen grootvee-eenheden, een 2.5 keer zo groot steunbedrag ontvangen.

De gestegen voeder- en energiekosten, die zich niet vertalen in hogere verkoopprijzen, zijn de voornaamste verklaring voor de verslechterende bedrijfsresultaten in de melkgeiten- en biologische veehouderij. De gestegen kosten kunnen invloed hebben op elk bedrijf, ongeacht de grootte. Daarom dat zowel kleine als grote bedrijven, mits het halen van een bepaalde ondergrens, aanspraak maken op crisissteun. De impact van deze crisis verschilt echter wel naargelang de bedrijfsgrootte. Grotere, meer professionele bedrijven zijn voor hun arbeids- en gezinsinkomen vaak grotendeels afhankelijk van hun landbouwactiviteit. Middelgrote bedrijven hebben vaker bijkomende inkomensbronnen en kleine bedrijven zijn voor hun totale inkomen minder afhankelijk

van deze activiteit. Om het inkomen enigszins te stabiliseren is er dus nood aan meer crisissteun bij de grotere bedrijven dan bij de kleinere bedrijven. Om die reden wordt de crisissteun in drie groepen gedeeld en stijgt het bedrag met een factor 1/2,5/5.

B. ESR-TOETS

Het voorstel van beslissing heeft geen ESR impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor HR, is dus niet vereist

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen voor wat hun personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden of ontvangsten betreft.

4. VERDER TRAJECT

Het bijgaande voorontwerp van besluit zal na principiële goedkeuring voor advies voorgelegd worden aan de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens, de Gegevensbeschermingsautoriteit en aan de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot verlening van financiële noodhulp aan de landbouwsectoren die worden getroffen door specifieke problemen die een impact hebben op de economische levensvatbaarheid van landbouwproducenten;
- 2° de Vlaamse minister Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit:
 - het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens in te winnen met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen;
 - het advies van de gegevensbeschermingsautoriteit in te winnen met het verzoek het advies om reden van hoogdringendheid mee te delen binnen een termijn van 15 dagen;
 - het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw,

Jo BROUNS